

Zanzíbar o La Garriga

MANEL OLLÉ

D'un lloc a l'altre

Ramon Farrés

Galerada

Cabrera de Mar, 2004. 160 pàgines

Hi ha qui llegeix Bruce Chatwin per no haver d'anar mai a la Patagònia i qui s'endú a Nova York el *week-end* de Josep Pla per fullejar-lo al vespre a l'hotel. Amb una aparença que d'entrada sembla més humil i inservible que cap Baedeker de torn, les proses de viatge de Ramon Ferrés apunten tanmateix just a l'essència de qualsevol aproximació literària al viatge que en mereixi l'adjectiu: no es tracta tant d'evocar un territori com d'invocar i fer present la mirada i la manera de posar-se en el món d'aquell que viatja.

Gairebé sempre més atent al paisatge humà que a la postal acolorida, el llibre aplega fragments de mida i textura diversa. Hi trobem pinzellades, apunts al natu-

ral, relats ameníssims i detallats d'episodis viscuts. S'hi reflecteixen trossos desordenats en el temps de diferents viatges, notes de tovalló de bar o fulls arrencats dels quaderns de navegació que Ramon Farrés ha anat esgrafiant al llarg de quinze anys —entre 1983 i 1998— de nomadisme militant.

Tant li fa si es troba a Zanzíbar, Berlín, Udine, Benako, Altafulla, Delfos, Alacant, Nàpols, Venècia, el llac Tanganyika, Regensburg, Capri, Tarragona, Amsterdam, Dar Es Salam, Viena, Dènia, Atenes, Múnic, Trípoli, Palerm, Mícones, Trieste, Frankfurt, la Vall dels Reis o La Garriga —viatjant en el tren que l'ha dut centenars de cops des d'Osona a Barcelona—, allò que importa és el retrobament amb la mirada desproveïda d'inèrcies i automatismes, amb l'experiència insospitada, amb la innocència —que no ingenuïtat— d'una consciència curiosa i desparata, que viu i que diu el món com si fos tot just acabat d'estrenar.

A força de dispersar-se en diferents territoris, èpoques i formats, Ramon Farrés retroba en cada passatge l'arrel del problema literari que planteja provar d'escriure l'errància: el viatge com a metàfora de la vida, el viatge com a programa d'aquell que no busca sinó que troba. No cal, però, que ningú s'espanti: no ens les hem amb cap llibre d'idil·lis ni amb cap col·lecció d'estupefaccions. Ramon Farrés no és cap indocumentat. Això sí: ha transitat circuits literaris malauradament encara invisibles, ha escrit i publicat un dels llibres de poesia més intensos de l'última dècada (*Trenta-set poemes en forma de finestra*, als Jardins de Samarcanda de Cafè Central), ha escrit i publicat proses i narracions molt remarcables (a Emboscall), ha traduït amb competència Stefan Zweig, Thomas Bernhard, Hermann Ungar, George Tabori i Peter Waterhouse.

De tant en tant, en les seves

proses de viatge ens remet a la banda sonora que l'acompanya o que enyora: Schubert, Miles Davis... Gairebé mai ens fa entrar a ruïnes, catedrals o museus. L'única vegada que ho fa és per constatar, després d'haver suportat durant hores l'engavanyament dels hiperrealistes nord-americans, la cordial humanitat de Picasso. Els trossos de viatges que podem entreveure no tenen res de fugitius ni d'idiotitzats, no hi ha ni gota de síndrome del que creu que s'inventa a si mateix amb el simple canvi de color dels taxis que l'envolten.

Bona part del llibre té regust de solitud, de solitud assumida que no amargada, de ritus solitari de qui es proposa tastar cada dia una cervesa diferent, de qui ha de constatar la duresa mineral, solida i opaca dels llocs que l'envolten mentre es mou en el temps, del viatger obert a la conversa i a l'encontre, atent al detall; del viatger que a fina d'un lloc a l'altre l'instrument de l'acceptació de la perduda que imposa la lògica bella i implacable del viatge. En definitiva: un llibre discret i savi, a estones comovedor, que excel·leix especialment en la miniatura i el retrat dels figurants, dels anònims personatges de pas.